

Работи за устойчиво развитие на селските райони чрез насърчаване на участието в местни икономически инициативи

Фондация
източник на доходи
Земята

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОДКРЕПА НА ДРЕБНИТЕ ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНИ

*Програма за развитие на
селските райони
2007-2013 г.*

АГРО ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР

4000 Пловдив
бул. „Марица“ 122, ет. 5, ст. 25
тел./факс: 032/ 62 92 86
www.agrocenter.com
e-mail: info@agrocenter.info

I. Създаване на стопанства на млади фермери

В Програмата за развитие на селските райони на младите земеделски стопани е отделено особено внимание. В нея за фермерите на възраст между 18 и 40 години се предвижда сериозна финансова подкрепа за стартиране на агробизнес.

Цели на мярката:

- Да улесни процеса на създаването на стопанства от млади фермери или поемането на вече съществуващи стопанства от тях;
- Да подпомогне процеса на тяхното модернизиране в съответствие с изискванията за безопасност на труда, опазване на околната среда, хигиената и хуманното отношение към животните.

Вид на инвестициите

1. Увеличаване икономическия размер на земеделското стопанство минимум с **три икономически единици**¹.
2. Увеличаване обработваемата площ на земеделското стопанство.
3. Създаване, презасаждане и възстановяване на трайни насаждения, ягодоплодни и винени лозя.
4. Подобряване на сградния фонд, чрез извършване на строителство, реконструкция и/или ремонт на сгради, пряко свързани с дейността на стопанството;
5. Подобряване механизацията на стопанството, чрез закупуване на селскостопанска техника, машини, съоръжения и оборудване за нуждите на земеделското стопанство;
6. Увеличаване броя на животните в стопанството;
7. Придобиване на професионална квалификация в областта на земеделието;
8. Достигане на съответствие с Европейските стандарти по отношение изискванията за безопасност на труда, опазване на околната среда, фитосанитарните, ветеринарно-санитарните изисквания, хигиена и хуманно отношение към животните, чрез извършване на съответните инвестиции за това.
9. Преминаване към биологично производство.

Създаването на стопанства за производство на тютюн не е допустимо за подпомагане по мярката.

Помощ по тази мярка може да бъде получена, ако младият фермер в продължение на 5 години след сключване на договора за отпускане на финансовата помощ не отглежда тютюн.

Изисквания към кандидатите

Допустими за финансиране са кандидати, отговарящи на следните условия:

1. Физически лица или еднолични търговци, които не по-рано от 14 месеца от датата на кандидатстване са регистрирани за първи път, като земеделски производители.
2. Да са на възраст от 18 до 40 години (без да са ги навършили) към датата на кандидатстване.
3. Не по-рано от 14 месеца преди датата на кандидатстването са започнали да отглеждат животни в собствен/нает животновъден обект и/или да стопанисват земя с цел производството на земеделска и животинска продукция;
4. Не по-рано от 14 месеца от датата на кандидатстване те са подавали заявление за единно плащане на площи и/или за плащане за необлагодетелстван район
5. Не по-рано от 14 месеца от датата на кандидатстване са започнали да се осигуряват, като земеделски производители.

¹ Една икономическа единица е равна на 1200 евро.

6. Имат съответните професионални умения и познания, а именно:
- а) средно образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина, или средно икономическо образование със земеделска насоченост и/или
  - б) висше образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина, или висше икономическо образование със земеделска насоченост и/или
  - в) Завършен курс от **минимум 150 часа в областта на селското стопанство и/или** по мярка "Професионално обучение, информационни дейности и разпространение на научни знания"
7. Имат постоянен и настоящ адрес в общината или в една от общините, където извършват подпомаганата дейност или в съседни на нея.
8. Общият икономически размер на земеделското стопанство е не **по-малко от две икономически единици**.
9. Представили са бизнес план за развитие на стопанството за най-малко 5 годишен период.
10. Покриват изискванията за единно плащане на площ, като общият размер на стопанството е не по-малко от 10 дка или 5 дка за трайни насаждения при минимален размер на парцелите в него 1 дка и/или да отглеждат животински единици, равняващи се на не по-малко от **една икономическа единица**.
11. За земята, която не е собствена, но участва при определяне на минималния физически размер на стопанството, да имат договор за аренда или наем, с минимален срок на договора 5 години, считано от датата на кандидатстване, като е допустимо не повече от 14 месеца от срока да е изтекъл.
12. Представят документи за собственост и/или договор за наем на животновъдните сгради и помещения, използвани в земеделската дейност. Срокът на договорите за наем трябва да покрива минималния срок, за който тези сгради и помещения ще бъдат използвани за производствени цели съгласно бизнес плана.

Ако за подпомагане кандидатстват едновременно двама съпрузи, всеки, от който отговаря на изискванията, финансова помощ може да получи само единият от тях.

Ако кандидатът има трудови или служебни правоотношения за повече от 4 часа дневно, той се задължава в рамките до три месеца от датата на сключване на договора за отпускане на финансовата помощ да прекрати тези взаимоотношения.

Изисквания към бизнес плана

Кандидатите представят бизнес план по образец, за развитие на стопанството за 5-годишен период.

Бизнес планът трябва да покаже:

- увеличаване на **икономическия размер²** на земеделското стопанство с минимум **три икономически единици** към избрания период за проверка на изпълнението на бизнес плана.
- че, най-малко **3000 евро** ще бъдат инвестиирани за една или повече от следните дейности: закупуване на движими дълготрайни материални активи (машини, съоръжения и оборудване и др.); закупуване / строителство / модернизиране на недвижими дълготрайни материални активи; закупуване на селскостопански животни; закупуване на земя за земеделска дейност; създаване, презасаждане и възстановяване на трайни насаждения (вкл.винени лозя).

Младите фермери, чийто стопанства не съответстват на стандартите на общността, трябва да включат в плана дейности и инвестиции за постигане на това съответствие не по-късно от 36 месеца от датата на създаването на стопанството.

Когато кандидатът не отговаря на изискванията за професионални умения и познания, той може да бъде одобрен за подпомагане, в случай че се задължи в представения бизнес план, да изпълни изискването в 3-годишен период от сключването на договора.

²Икономически размер се изразява с термина „европейска икономическа единица“, отговаряща на “общата стандартна разлика” – разликата между брутния селскостопански продукт и разходите свързани с този продукт.

Дейностите, заложени в бизнес плана, ще бъдат оценени не по-рано от 3 години и не по-късно от 5 години от датата на решението за отпускане на помощта.

Кандидатите за финансово подпомагане подават заявление за подпомагане по образец в Областна Разплащателна агенция /OPA/ по местонахождение на стопанството.

Размер на помощта

Общият размер на финансовата помощ е не повече от левовата равностойност на 25 000 евро.

Първото плащане е в размер на левовата равностойност на 12 500 евро - до един месец от сключване на договор между Разплащателната агенция и кандидата. Второто плащане - след третата и не по-късно от петата година за всяка увеличена икономическа единица спрямо първоначалното състояние на стопанството - левовата равностойност на 2 500 евро.

II. Подпомагане на полупазарните стопанства

Полупазарните земеделски стопанства произвеждат продукция за собствена консумация. Някои от тях имат икономически потенциал да произвеждат и продукция за пазара. Затова е необходима допълнителна финансова подкрепа, която да помогне за превръщането им от полупазарни към пазарно ориентирани стопанства.

Цел на мярката

Преструктуриране на полупазарните стопанства в икономически жизнеспособни и пазарно ориентирани земеделски стопанства.

Междинни цели

1. Достигане на съответствие с Европейските стандарти по отношение на ветеринарните и фитосанитарните изисквания, хуманното отношение към животните, опазването на околната среда, хигиената, сигурността и безопасните условия на труд.
2. Увеличаване икономическия размер на земеделското стопанство минимум с **една и половина икономическа единица**.

Вид на инвестициите

1. Продължаване на настоящите и започване на нови земеделски дейности.
2. Замяна на всички или на част от настоящите земеделски дейности с нови.
3. Преминаване към биологично земеделие.
4. Увеличаване на обработваемата площ на земеделското стопанство.
5. Увеличаване броя на животните отглеждани в земеделското стопанство чрез закупуване на животни.
6. Увеличаване броя на животните отглеждани в земеделското стопанство чрез собствена развъдна дейност.

Изисквания към кандидатите

За подпомагане могат да кандидатстват:

1. Физически лица до 60 годишна възраст включително, към датата на кандидатстване.
2. Регистрирани като земеделски производители, минимум 1 месец преди датата на кандидатстване.
3. Извършват земеделска дейност в стопанството, което не е съсобствено и/или съвместно притежание с друго лице, с изключение на случаите на съпружеска имуществена общност.

4. Отглеждат най-малко два вида земеделски култури или поне един вид земеделска култура и един вид животни.
5. Нито една от отглежданите земеделски култури да не надвишава **85% от общия икономическия размер** на земеделското им стопанство.
6. Извършват земеделска дейност в стопанство с **икономически размер между една и четири икономически единици** включително.
7. Обработват земеделски площи с размер не по-малко от 10 дка или 5 дка за трайни насаждения и лозя или 5 дка в случаите, когато земеделските площи са разположени в планински район.
8. Собственици и/или наематели и/или арендатори на земята, която е включена при определяне на изисквания минимален размер на обработваемата площ по т.7. Договорът за аренда и/или наем трябва да е с минимален срок от 5 години, считано от датата на кандидатстване.
9. Собственици и/или наематели на животновъдните сгради и помещения, използвани в животновъдната дейност, в случай че кандидатът развива и/или ще развива такава. Срокът на сключените договори за наем трябва да покрива минималния срок, за който животновъдните сгради и помещения ще бъдат използвани за земеделските производствени цели, съгласно бизнес плана.

Изисквания към бизнес плана

Кандидатите представят бизнес план по образец, за период не по-малък от 5 години. Той трябва да включва:

- Описание на първоначалното състояние на земеделското стопанство;
- Оборот – финансов и по продукти;
- Стратегия за постигане на икономическа жизнеспособност за 5 години;
- Описание на планираните инвестиции, включително обучение, консултации или друга необходима дейност за развитие на земеделското стопанство;
- Специфични резултати, в т.ч.: план-график и задачи за следващите 5 години, междинни цели (след 3-тата година от развитието на стопанството), включително предвижданите дейности и инвестиции.

Бизнес планът се изготвя от кандидата или безвъзмездно от експерти на областните структури на „Национална служба за съвети в земеделието“ (НССЗ)

Размер на финансовата помощ

Финансовата помощ е в размер на левовата равностойност на 1500 евро годишно за стопанство за период от 5 години. Помощта през четвъртата и петата година ще бъде изплащана, при условие че за трите години са достигнати междинните цели, заложени в бизнес плана.

III. Модернизиране на земеделските стопанства

Тази мярка от програмата за развитие на селските райони е насочена към повишаване конкурентноспособността на земеделието, горското стопанство и ХВП. Тя подкрепя земеделските стопани да създават европейски сградов фонд и досегашните неизползвани материали активи да се приведат в съответствие с изискванията на ЕС.

Цел на мярката

Подобряване конкурентноспособността на земеделието чрез преструктуриране и развитие на наличните материални мощности в стопанствата и насырчаване въвеждането на нови технически решения.

Подпомагат се дейности, които допринасят за постигане целите на мярката, а именно:

- Подобряване цялостната дейност и ефективност на земеделските стопанства чрез модернизирането им и въвеждане на нови технологии за повишаване на качеството и количеството на произвежданите земеделски продукти;
- Подобряване опазването на околната среда;
- Спазване стандартите на Общността и подобряване на условията в земеделските стопанства за безопасност на труда, хигиената и хуманното отношение към животните.

Вид на инвестициите

По тази мярка ще се отпуска помощ за:

Материални инвестиции

1. Закупуване/строителство или обновяване на сгради и друга недвижима собственост, използвана за земеделското производство на стопанството, включително такава използвана за опазване на околната среда, като: торосъбирателни площиадки, складове за съхранение на биомаса, недвижима собственост за обработване на отпадъчни води/утайки, съоръжения за съхранение на силаж и т.н.
2. Закупуване и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на земеделския производствен процес, включително за:
  - а) опазване на околната среда,
  - б) получаване на топлинна и/или електро- енергия, необходими за земеделските дейности на стопанството, чрез използването на биомаса.
  - в) подобряване на енергийната ефективност.
3. Създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, включително:
  - а) трайни насаждения от десертни лозя,
  - б) медоносни дървесни видове за производство на мед,
  - в) други бързо растящи храсти и дървесни видове, използвани за производство на био-енергия.
4. Инвестиции за достижане на съответствие със Европейските стандарти.
5. Инвестиции за пчеларство: транспортни средства и съоръжения, в т.ч. съоръжения за рационализиране на подвижно пчеларство, за съхраняване и първична преработка на мед и други пчелни продукти, развъдни клетки, технологични линии, цялостно пчеларско оборудване и оборудване за развъждане на пчели-майки.
6. Рехабилитация на съществуващи и изграждане на нови дренажни съоръжения и свързана малка инфраструктура, както и закупуване на техническо оборудване за тяхната експлоатация.
7. Закупуване на земя, необходима за изграждане и/или модернизиране на сгради, помещения и други недвижими активи, предназначени за земеделските производствени дейности и/или за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения.
8. Закупуване на специализирани земеделски транспортни средства, включително камиони, цистерни за събиране на мляко, хладилни превозни средства за транспортиране на продукция, превозни средства за транспортиране на живи животни и птици.
9. Инвестиции в напоително-отводнителни съоръжения и оборудване в рамките на стопанството, като водопроводи и канализация, дренажни системи, капково напояване, инсталации за дъждуване и малки помпени станции.

Нематериални инвестиции:

1. Покриване на международно признати стандарти за:

- въвеждане на системи за управление в земеделските стопанства, съответстващи на европейските стандарти (напр. ISO 9000:2005; и др.).
- придобиване на акредитация и сертификация на земеделските стопанства (CE маркировки или еквивалентни на нея, продуктова и производствена сертификация и др.).
- сертификация по НАССР (Анализ на опасностите и контрол на критичните точки).
- въвеждане на Добри производствени практики (ДПП) в земеделските стопанства.

2. Закупуване на ноу-хай, патенти и лицензи, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта.

3. Закупуване на компютърен софтуер.

4. Общи разходи, свързани с предпроектни проучвания, хонорари за архитекти, инженери и консултанти.

Изисквания към кандидатите:

За подпомагане могат да кандидатстват:

1. Земеделски производители, регистрирани като такива по реда на Наредба № 3.

- Икономическият размер на земеделското стопанство на които да бъде поне **една икономическа единица**.

• Общият размер на обработващите земеделски площи на земеделското им стопанство да бъде не по-малко от 10 дка или 5 дка за трайни насаждения и/или лозя, с изключение на кандидатите, които са били одобрени за подпомагане по мярка "Подпомагане на полупазарни стопанства".

2. Признати организации на земеделски производители, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите.

- получили минимум 50% от общия доход за предходната година от земеделски дейности, преработка на земеделска продукция и/или услуги директно свързани със земеделски дейности.

Изисквания към бизнес плана

Кандидатите представят бизнес план по образец, с подробно описание на планираните инвестиции и дейности за период не по-малък от 5 години. Той трябва:

- да показва значително подобряване на цялостната дейност на земеделското стопанство или на земеделските стопанства на членовете на организацията на производители.
- да доказва **икономическа жизнеспособност**³.

Размер на помощта

Субсидията по тази мярка ще се отпуска чрез приет и одобрен инвестиционен проект за материални и нематериални инвестиции. В допустимите инвестиционни разходи се включват и разходите за разработване на бизнес плана и самия инвестиционен проект.

Минималният размер на общите допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 3 500 евро.

Максималният размер на общите допустими инвестиционни разходи за периода 2007-2013 г. за един кандидат за подпомагане е левовата равностойност на 1 500 000 евро.

Повече информация за мерките, включени в програмата за развитие на селските райони може да бъде получена в Областна дирекция "Земеделие и гори" - Пловдив, Областна служба за съвети в земеделието - Пловдив, Регионалния офис на Разплащателната агенция в Пловдив, както и на сайтовете:

www.mzp.govment.bg

www.agroprograma.org

www.dzr.bg

³ "Икономическа жизнеспособност" – създаване на доходи от дейността, гарантиращи устойчивост на предприятието за периода на бизнес плана.

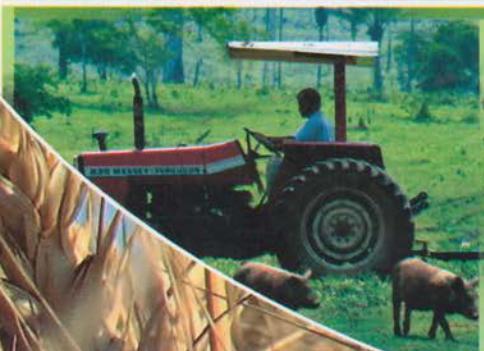
Фондация "Земята-източник на доходи" работи от 2003 г. в селските райони на Пловдивска област. Тя предоставя нови възможности на безимотни семейства в селата от Пловдивски регион да станат собственици на земеделска земя и да упражняват ефективна селскостопанска дейност. Осигурява достъп до информация, консултации и обучения, и достъп до ресурси чрез организираните от фондацията: **АгроИнформационен център и Фонд за местно икономическо развитие**.

АГРОИНФОРМАЦИОННИЯ ЦЕНТЪР:

- Предоставя индивидуални консултации с посещение на място – как да се справите по-добре, ако сте решили да започнете или да разширите своята селскостопанска дейност;
- Провежда специализирани обучения за земеделските стопани;
- Издава специализирана поредица "Земята-източник на доходи", която представя в популярна форма информация за отглеждане на различни зеленчукови и овощни култури. Целта ѝ е да бъде полезна за дребните земеделски стопани в тяхната селскостопанска дейност.

- Предлага информация и съвети как да се възползвате от подкрепата за земеделските стопани в Програмата за развитие на селските райони.

Диплъната се издава от фондация "Земята-източник на доходи" в сътрудничество с ОССЗ-Пловдив, по проект "Интегрирана подкрепа за дребни земеделски стопани в райони със смесено етническо население". Проектът се осъществява в партньорство с фондация и е финансиран от Холандската организация за международно развитие и сътрудничество

